

เกริกพล วงศ์ชู 2557: ความชุกชุมและการกระจายของสัตว์กลุ่มชะมดและอีเห็นบางชนิดใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้)
สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักษณ จิมโหม, Ph.D. 83 หน้า

การศึกษาความชุกชุมและการกระจายของสัตว์กลุ่มชะมดและอีเห็นในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ระหว่างปีพ.ศ.2548 – 2552 ได้ดำเนินการโดยวิธีการตั้งกล้องดักถ่ายภาพอัตโนมัติ
เพื่อสำรวจชนิด การกระจาย ความชุกชุม การทำกิจกรรมในรอบวัน และโอกาสในการปรากฏของสัตว์กลุ่มนี้
โดยได้ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพทั้งหมด 815 จุด รวมวันตั้งกล้องทั้งสิ้น 12,309 วัน ผลการศึกษาพบสัตว์กลุ่ม
ชะมดและอีเห็นทั้งหมด 6 ชนิด ประกอบด้วย ชะมดแผงหางปล้อง (*Viverra zibetha*) ชะมดแผงสันหางดำ
(*Viverra megaspila*) อีเห็นข้างลาย (*Paradoxurus hermaphroditus*) อีเห็นเครือ (*Paguma larvata*) ชะมดเขียด
(*Viverricula indica*) และชะมดแปลงลายแถบ (*Prionodon linsang*) และนอกช่วงการเก็บข้อมูลพบเพิ่มเติมอีก
2 ชนิด คือ อีเห็นหูดำ (*Arctogalidia trivirgata*) และ หมีขอ (*Acrtictis binturong*) พบว่าชะมดแผงหางปล้อง
มีค่าความถี่สัมพัทธ์ (34.92) และความชุกชุมสัมพัทธ์ (5.62) มากที่สุดเมื่อเทียบกับชนิดอื่น รองลงมาคือ
อีเห็นข้างลาย (11.04, 1.25) ชะมดแผงสันหางดำ (3.68, 0.36) อีเห็นเครือ (2.21, 0.18) ชะมดเขียด (0.37, 0.04)
และชะมดแปลงลายแถบ (0.12, 0.01) ตามลำดับ การทำกิจกรรมในรอบวันของสัตว์ทั้ง 6 ชนิด ส่วนใหญ่อยู่
ในช่วงกลางคืนระหว่างเวลา 18.00 – 06.00 น. จากการวิเคราะห์การเลือกใช้พื้นที่โดยโปรแกรม MaxEnt พบว่า
สัตว์กลุ่มนี้ 4 ชนิดมีการเลือกปัจจัยแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน 3 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ที่มีความลาดชันต่ำ อยู่ใกล้แหล่ง
น้ำถาวร และแหล่งน้ำที่มีน้ำไหลไม่ตลอดปี ขณะที่สังคมพืชพบว่าสัตว์กลุ่มชะมดและอีเห็นทั้ง 4 ชนิด เลือกใช้
สังคมพืชที่หลากหลายทั้งป่าเต็งรัง ป่าผสมผลัดใบ และป่าดิบแล้ง ยกเว้นชะมดแผงสันหางดำเท่านั้นที่เลือกใช้
เฉพาะป่าผลัดใบ โดยพบว่าอีเห็นเครือมีการเลือกใช้สังคมป่าดิบแล้งในสัดส่วนที่สูงกว่าชะมดและอีเห็นชนิด
อื่นๆ ความสูงจากระดับน้ำทะเลเป็นปัจจัยที่มีค่าความสำคัญมากถึงมากที่สุด ในสัตว์กลุ่มชะมดและอีเห็นทั้ง
4 ชนิด สัตว์กลุ่มนี้ที่มีพฤติกรรมหากินคล้ายคลึงกันมักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลต่างกัน
ในขณะที่ชนิดที่มีพฤติกรรมหากินต่างกันมักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลที่ซ้อนทับกัน